

2017-02-16
U2017/00617/S**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
106 20 StockholmSpecialpedagogiska
skolmyndigheten
Box 1100
871 29 HärnösandSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att anpassa en modell för skolsamverkan till att omfatta alla placerade barn och unga

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk (Skolverket), Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Socialstyrelsen att anpassa en modell för skolsamverkan för elever som placeras på särskilda ungdomshem (den så kallade SiSam-modellen) till att även omfatta barn och unga som är placerade i familjehem, jourhem, i andra hem för vård eller boende (HVB) och stödboende. I arbetet med att anpassa modellen ska även barn och unga som vistas i skyddat boende samt ensamkommande unga som fyllt 18 år men inte 21 år, och för vilka det inte längre finns ett beslut om placering inkluderas.

Skolverket får använda 1 000 000 kronor och SPSM får använda 400 000 kronor för uppdragets genomförande under 2017. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagspost 13 Särskild satsning i den sociala barn- och ungdomsvården. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Socialstyrelsen. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2017. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2018. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Socialstyrelsen.

Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Socialstyrelsen får använda 600 000 kronor för uppdragets genomförande under 2017. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård

och social omsorg, anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagspost 13 Särskild satsning i den sociala barn- och ungdomsvården.

Bakgrund

En fungerande skolgång är en viktig faktor för alla barn och har stor betydelse för deras möjligheter i framtiden. Barn som växer upp i samhällsvård har som grupp sämre fysisk och psykisk hälsa än genomsnittet. De löper också flera gånger större risk att i vuxen ålder drabbas av hälsorelaterade och psykosociala problem. Den enskilt viktigaste faktorn för hur det går för dessa barn senare i livet är hur de lyckas i skolan.

Under 2013–2015 har Statens institutionsstyrelse (SiS) och SPSM haft i regeringsuppdrag att utveckla och pröva en strukturerad modell för skolverksamheten inom SiS. Syftet har varit att genom samverkan mellan olika aktörer skapa bättre förutsättningar för en obruten skolgång och god förankring i skolan för de barn och ungdomar som vårdas på särskilda ungdomshem inom SiS. Med utbildning avses såväl skolgången under institutionsvistelsen som efter utskrivning.

SiS har använt sig av SiSam-modellen i sin ordinarie verksamhet sedan januari 2014. Fram till november 2016 har SiS tecknat avtal med cirka 50 kommuner om samverkan i skolmodellen. SiS egen uppföljning av modellen visar på positiva tendenser. SiS lyfter fram att ungdomshemmen oftare har fått skoluppdrag och skoldokument från socialtjänsten efter projektstarten, och de samverkar oftare för att planera ungdomarnas skolgång både under och efter placeringen. Av de elever som skrivits ut från SiS under projektperioden går något fler i skola efter utskrivningen jämfört med tidigare. SiS och SPSM menar att SiSam-modellen är utformad på ett sådant sätt att kommunerna också kan använda den vid andra typer av placeringar än vid särskilda ungdomshem inom SiS. SiS och SPSM har också uppgett att det redan idag finns kommuner som påbörjat ett arbete med att modifiera modellen. Regeringens nationella samordnare för den sociala barn- och ungdomsvården har i sitt arbete blivit uppmärksam på att SiSam-modellen använts för andra placeringsformer än vid de särskilda ungdomshemmen inom SiS.

Närmare om uppdraget

Regeringen vill bidra till att SiSam-modellen kan användas även vid placering i familjehem, jourhem, HVB och stödboende. Syftet är att skapa kontinuitet i skolgången för barn och unga inom dessa placeringsformer. Inom ramen för uppdraget ska därför SiSam-modellen anpassas utifrån aktuella förutsättningar och regelverk för sådana placeringar. Arbetet ska ha sin utgångspunkt i barns rätt till utbildning och i ett jämställdhetsperspektiv. Modellen ska omfatta skolor med såväl kommunala som enskilda huvudmän. I arbetet med att ta fram modellen ska även barn och unga som vistas i skyddat boende samt ensamkommande unga som fyllt 18 år men inte 21 år och för vilka det inte längre finns ett beslut om placering enligt socialtjänstlagen (2001:453) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga inkluderas.

Av den anpassade modellen ska vidare framgå hur uppföljning på individnivå ska genomföras, i syfte att utläsa vilken effekt modellen har haft för flickor respektive pojkar avseende skolförankring och obruten skolgång.

SPSM:s arbete med och erfarenheter av att ta fram den aktuella modellen samt erfarenheter och resultat från arbetet med SkolFam kan med fördel tas tillvara i genomförandet av uppdraget. SkolFam är en arbetsmodell för att stärka skolresultat i grundskolan för barn i familjehem. Den bygger på principen att samverka för att förebygga misslyckanden i skolan.

I uppdraget ingår att presentera förslag på hur den anpassade modellen kan följas upp och utvärderas på aggregerad nivå. I uppdraget ingår även att sprida modellen till kommuner och andra viktiga aktörer.

Skolverket ska vara samordnande myndighet för uppdraget. Samråd ska ske med SiS, Inspektionen för vård och omsorg, Statens skolinspektion, Sveriges Kommuner och Landsting, Friskolornas riksförbund, Idéburna skolors riksförbund, regeringens nationella samordnare för den sociala barn- och ungdomsvården, Skolforskningsinstitutet, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Stiftelsen Allmänna Barnhuset och ett urval av kommuner och andra relevanta aktörer.

Under 2016–2019 genomför regeringen, efter överenskommelse med Vänsterpartiet, en satsning på stärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården. Satsningen omfattar sammanlagt 250 miljoner kronor per

år. Regeringen har den 22 juni 2016 som en del av denna satsning gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela 210 miljoner kronor under 2016 i syfte att stärka bemanningen i den sociala barn- och ungdomsvården (S2016/04469/FST). De återstående 40 miljoner kronorna är avsedda för att främja kompetens och stabilitet samt insatser för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring inom området.

Inom ramen för medlen för kompetens och stabilitet samt kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring beviljas Skolverket, SPSM och Socialstyrelsen medel för att genomföra uppdraget.

Under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet avser regeringen att avsätta medel även under 2018 för genomförandet av uppdraget.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Socialdepartementet) senast den 30 juni 2018.

På regeringens vägnar

Gustav Fridolin

Kopia till

Statsrådsberedningen
Socialdepartementet/FST
Finansdepartementet/BA, OFA K
Utbildningsdepartementet/GV, S

Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen, socialutskottet, utbildningsutskottet
Statens skolinspektion
Skolforskningsinstitutet
Inspektionen för vård och omsorg
Statens institutionsstyrelse
Barnombudsmannen
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Friskolornas riksförbund
Handikappförbunden
Idéburna skolors riksförbund
Regeringens nationella samordnare för den sociala barn- och ungdomsvården (S 2014:A)
Sveriges Kommuner och Landsting
Stiftelsen Allmänna Barnhuset